

N:o 78.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 15 maj 1889.
— — — — Andra Kammaren den 15 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående rätt för kronan att
å viss kronojord tillgodonjuta den i 3 kap. grufvestadgan
omförmälda jordegareandel.*

(Lagutskottets utlåtande n:o 53.)

Till Konungen.

Med afseende å de stora rikedomar, vårt land eger uti malmfyndigheter, särskildt i de nordligaste delarne af Norrland, synes det, för att dessa rikedomar skola komma landet och dess inbyggare till gagn, vara af yttersta vigt, att dessa malmfyndigheters bearbetande och tillgodogörande verkställas med största omsorg och följdriktighet samt på ett sådant sätt, att kommande generationer deraf utan onödiga uppförfingar få nytta, äfvensom att statens intressen i öfrigt i vidsträcktaste mån — så vidt möjligt och lämpligt är — tillgodoses. Staten bör därför ock vara i tillfälle att med uppmärksamhet och framgång verka i denna riktning.

Nu gällande grufvestadga lemnar dock icke möjlighet dertill, enär staten, enligt 3 kap. 17 § sista mom., till förmån för inmutaren afsagt sig jordegareandelen till malmfyndigheter, som inmutas å sådan kronans mark, hvilken ej är åt annan upplåten. Häraf framgår, att staten ej kan utöfva något inflytande eller någon kontroll vid grufvorns bearbetande å kronans mark.

Hvilka menliga följder detta kan komma att medföra vid grufdrifts bedrivande vid de förut omnämnda, i lappmarkerna belägna, storartade malmfyndigheterna, ligger i öppen dag, och torde den uppfattning numera vara temligen allmän, att något bör göras för att vinna reda och klarhet i berörda afseende.

Om det ock måste förutsättas, att staten ej kan eller bör ingå såsom delegare i industriella företag, komma dock — om staten blir innehafvare till jordegareandelen i malmfyndigheter — desammas öfverlåtande till andra mot malmören, arrende eller annorledes att föranleda såväl ekonomiska fördelar som framför allt möjlighet att vid upplåtelsen och i öfrigt iakttaga statens intressen.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får Riksdagen, hos hvilken framställning i ämnet skett, härigenom anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huru vida det kunde lända till fördel för kronan att å kronojord, som icke under ständig besittningsrätt innehades eller vore till boställe anslagen eller blifvit för kronans räkning till brukning på viss tid åt annan upplåten, kronan tillerkändes rätt att till hälften med inmutaren deltaga i grufarbetet och den deraf fallande vinsten.

Stockholm den 15 maj 1889.

Med undersåtlig vördnad.